

در نشست هم‌اندیشی دبیران «شبکه ملی جامعه و دانشگاه» مطرح شد:

دانشگاه باید غوطه‌ور در مسائل جاری جامعه باشد

نشست هم‌اندیشی دبیران شبکه ملی جامعه و دانشگاه صبح روز دوشنبه پنجم شهریور ماه ۱۳۹۷ با حضور مدیران دانشگاه‌هایی، اساتید و نخبگان در مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری برگزار شد. ۴۷

در آغاز این نشست دکتر حسام‌الدین آشنا رئیس مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری ضمن خوش‌آمدگویی به دبیران استانی، درباره مختصات شبکه ملی جامعه و دانشگاه گفت: این شبکه با همت چهار مرکز اجرایی اصلی کشور به وجود آمده است. سازمان برنامه‌بودجه، مرکز بررسی‌های استراتژیک، وزارت علوم و وزارت کشور، هسته اصلی و شورای سیاست‌گذاری شبکه ملی جامعه و دانشگاه هستند. مشاور رئیس‌جمهور با بیان اینکه دانشگاه به‌عنوان نهادی برای کشف دانش، نقش مهمی برای تحلیل تصمیم‌های دولت دارد گفت: ماهیت و نظم ساختار جدید دانشگاهی سعی دارد دولت و جامعه را در برابر مسائل پیش رو آگاه کند. بعلاوه دانشگاه سعی دارد راه‌حل‌های علمی و بی‌طرف برای حل مسائل و مشکلات جامعه ارائه دارد و بستری عقلانی برای این کار فراهم سازد. به‌زعم وی دانشگاهی این‌چنین را باید دانشگاهی غوطه‌ور در مسائل جاری جامعه قلمداد کرد.

دکتر آشنا در ادامه با ذکر این نکته که دانشگاه جدید می‌بایست برای حل مشکلات کهنه و جدید جامعه وارد میدان شود خاطرنشان کرد: اگر دانشگاه توانایی حل چنین مسائلی را نداشته باشد و نسبت به مسائل اجتماعی جاری بی‌تفاوت باشد، دولت و جامعه این دانشگاه را نادیده می‌گیرند.

رئیس مرکز بررسی‌های استراتژیک در بخش دیگری از سخنان خود یک از علل خستگی و بی‌هدفی دانشگاه امروز در کشور را عدم ورود به مسائل اجتماعی عنوان کردند.

مشاور رئیس‌جمهور هدف از تشکیل چنین کارگروهی را تولید دانش دانشگاهی و آکادمیک برای حل مشکلات جامعه عنوان کرد و افزود: شبکه ملی دانشگاهی باید واسطه‌ای بین تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران کلان فراملی و ملی با مردم و جامعه باشد.

به‌زعم ایشان ظهور پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان به‌خودی‌خود نتوانسته است این مشکلات را حل کند و نتوانسته آن‌طور که باید و شاید نقش خود را ایفا کند.

دکتر آشنا در بخش دیگری از سخنان خود با بیان اینکه دانشگاه هیچ‌گاه پاسخ متمرکز و متقنی به نآرامی‌های دی‌ماه

سال گذشته نداده است بیان داشت: افرادی بودند که به اتکای اعتبار و دانش فردی، نامه‌هایی به مسئولین کشور نوشتند و سخنانی را ایراد کردند؛ اما نهاد دانشگاه و بدنه دانشگاهی پیشنهاد روشن و دقیقی به مجموعه اجرایی کشور ارائه ندادند. رئیس مرکز بررسی‌های استراتژیک در جمع‌بندی مباحث خود ماهیت شبکه ملی جامعه و دانشگاه این‌گونه تعریف کرد:

-تقدم مسائل سیاستی بر مسائل سیاسی: دانشگاه می‌تواند در حوزه سیاستی نظریه‌پردازی کند بدون این‌که درگیر مسائل سیاسی شود.

-ترجیح کنشگران سیاستی بر کنشگران سیاسی: کنشگران سیاستی نخبگان و دانشگاهیان هستند اما کنشگران سیاسی احزاب و افراد و دسته‌های سیاسی هستند و در شبکه ملی جامعه و دانشگاه ترجیح بر کنشگران سیاستی است.

-ضرورت حمایت از تمرکززدایی: مدیران استان اختیارات بیشتری دارند و می‌توانند در همان استان تحلیل و حل مسائل را در راستای کار خود قرار دهند. در این راستا مدیران استانی با استفاده از نخبگان همان استان می‌توانند مشکلات و مسائل را حل کنند.

-حکمرانی مشارکتی: کنش‌گران امروز جامعه ایرانی گروه‌ها و دسته‌های مختلفی هستند. در موارد زیادی به‌تنهایی کاری از دست دولت ساخته نیست. برای حل مشکلات و مسائل اجتماعی باید به یک اجماع و مشارکت جمعی رسید. به زعم ایشان دولت در مقام اجرای سیاست‌های ملی درنهایت با جامعه مواجه می‌شود. اگر جامعه آماده پذیرش این سیاست‌ها نباشد دولت حتی توان اجرای سیاست‌های درست را نیز ندارد؛ اما اقناع جامعه و همراه کردن جامعه با سیاست‌های درست دولت به‌واسطه نهاد دانشگاه است که رخ می‌دهد. در همین راستا راه‌حل‌های مشکلات موجود کشور باید همسو با اراده مردم باشد. اگر راه‌حل‌ها غیرهمسو با اراده مردم باشد هیچ‌گاه پذیرفته نمی‌شود. عدم اعتماد عمومی مردم به مدیران ملی مسئله‌ای است که در سال‌های اخیر خود را به‌کرات نشان داده است. به اعتقاد دکتر آشنا شبکه جامعه و دانشگاه می‌تواند به‌عنوان یک نهاد اثرگذار این خلق اعتماد عمومی را پر کند.

دکتر غفاری: ما باید دنبال سرمایه اجتماعی باشیم

معاون فرهنگی و اجتماعی وزیر علوم سخنران بعدی این نشست بود. دکتر غفاری در بخش آغازین سخنان خود بیان داشت اگر این پرسش را داشته باشیم که جامعه امروز ما دارای چه ویژگی‌هایی است که ضرورت تشکیل چنین مجموعه‌ای را توجیه کنیم، باید گفت که جامعه ایرانی دارای خصوصیات زیر است:

۱. جامعه ایرانی جامعه پرمسئله و پر موضوع است. این خود نوعی فرصت تلقی می‌شود.

۲. جامعه ایرانی جامعه تغییر طلب است. بیش از ۹۰ درصد جامعه خواهان تغییر طلبی هستند اینکه جامعه خواهان تغییرات است وظیفه دانشگاه و دانشگاهیان را سنگین تر می کند.

۳. جامعه توقعات قابل اعتبار و اعتنایی دارد. وقتی این طبقات بررسی می شود می بینیم که به لحاظ ذهنی دستاوردهای زیادی نداشته ایم.

دکتر غفاری افزود: با خوانش ذهنیت جامعه متوجه می شویم در حوزه های ده گانه مسائل و مشکلات کشور (از جمله فقر، عدالت، بی کاری، محیط زیست و...) ۱۰ درصد و یا کمتر از ۱۰ درصد موفقیت داشته ایم که این میزان رقم بسیار کمی است. به همین دلیل در سال های اخیر از نهاد دانشگاه این پرسش مطرح می شود که نقش دانشگاه در حل مسائل و موضوعات چه بوده است؟ دانشگاه باید نقش خود و ایفای نقش خود برای حل مشکلات و معضلات جامعه را از وضعیت موجود افزایش دهد.

معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم گفت: ارتباط و پیوند بین دستگاه ها و نهادهای علمی در کشور ارتباط غنی و قوی نیست. از علل عدم اثرگذاری و عدم موفقیت برای رسیدن به راه حل های مشکلات جامعه می توان به این مسئله اشاره کرد.

دکتر غفاری بیان داشت: دیگر به مانند گذشته، سرمایه های طبیعی برای حفظ اقتدار توسط حاکمیت در ایران وجود ندارد. به همین دلیل ما باید دنبال یک سرمایه اجتماعی باشیم.

دکتر غفاری در بخش پایانی سخنان خود خاطر نشان کرد: در شرایط پرمسئله و پر ابهام نسبت به آینده در جامعه امروز، داشتن فعالیت تازه در مجموعه های مختلف به ویژه دانشگاه امری ضروری و حیاتی است. ما در جامعه امروز نیازمند داشتن دانشگاه اثرگذار هستیم. با رشد و بالندگی ای که در داخل خود دانشگاه به وجود می آید و حرکتی که جامعه از رشد دانشگاه و حمایتش از جامعه می بیند، اعتماد مردم به حاکمیت و دولت بیشتر شده و باعث افزایش امید مردم به حل مشکلات کشور می شود.